

นิทานเวตาล... เรื่องที่ 7

นำเสนอเมื่อ : 21 พ.ย. 2552

นิทานเวตาล เรื่องที่ 7

พระราชชาติวิกรมเสนาเสด็จกลับไปยังต้นอโศก เห็นเวตาลอยู่ที่นั่น ก็จับมันเหวี่ยงขึ้นไป แล้วเดินทางกลับไปทางเดิม ระหว่างที่เดินทางมาเจียบ ๆ เวตาลก็กล่าวขึ้นว่า "อารยบุตรโปรดฟังหน่อย ข้ามีนิทานเรื่องหนึ่งจะเล่าให้พระองค์ฟัง เพื่อพระองค์จะได้คลายความเหน็ดเหนื่อยลงบ้าง"

มีเมืองเมืองหนึ่งตั้งอยู่บนฝั่งทะเลตะวันออกชื่อ เมืองตามลปดิ นครแห่งนั้นมีพระราชูปการทรงนามว่าพระเจ้าจันทรสิงห์ ผู้ทรงหันพระพักตร์จากภรรยาของผู้อื่น แต่ไม่เคยหันพระพักตร์หนีจากสนาหมรบ พระองค์ทรงกวาดต้อนทรัพย์สมบัติของอริราชศัตรู แต่ไม่เคยแตะต้องทรัพย์สินของแวนแควนที่เป็นเพื่อนบ้าน

ครั้งหนึ่งมีเจ้าราชปฎุ(ชนพวกหนึ่งซึ่งอ้างตนเป็นราชบุตร โดยกล่าววาทนสืบเชื้อสายมาจากพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งในสมัยโบราณ) แห่งแคว้นแตกข้าม ชื่อว่าสัตตศีล เดินทางมาถึงหน้าประตูพระราชวัง และประกาศตนเองให้รู้ว่าเป็นผู้ยากไร้แสนเข็ญ โดยฉีกเสื้อผ้าขีวที่สวมใส่อยู่ต่อหน้าพระราช พุทธราชาจึงโปรดให้เขาเป็นผู้รับอนุเคราะห์โดยมีฐานะเป็นข้าไทและอยู่รับใช้พระเจ้าแผ่นดินมาหลายปี แต่ก็หาเคยได้บำเหน็จรางวัลแม้แต่ครั้งเดียวไม่ เขาจึงกล่าวแก่ตัวเองด้วยความน้อยใจว่า "ถ้าเราเกิดในตระกูลกษัตริย์จริง โฉนจึงยากจนถึงเพียงนี้เล่า ดู ๆ ไป ความยากจนนี้ก็ใหญ่หลวงเกินทน แต่เหตุใดท้าวธาดาพรหมจึงสร้างให้เราเป็นคนทะเลาะทะยานใหญ่หลวงนัก เพราะถึงแม้เราจะรับใช้พระราชองค์นี้มาอย่างขยันขันแข็ง และบริวารของเราก็เช่นเดียวกัน ต่างก็เดือดร้อนหิวโหยเหมือนกันกับเรา แต่พระราชาสัจจนกระทั่งบัดนี้ก็ยังไม่เห็นเราอยู่ในสายตาเลย"

ระหว่างที่เขารำพึงรำพันด้วยความน้อยใจนั้น วันหนึ่งพระราชาสด็จเข้าไปสู่สัตตศีล มีทหารม้าและทหารเดินเท้าแวดล้อมเป็นพลนิกายชบวนใหญ่ เขาไปสุป่าใหญ่อันอุดมด้วยสัตว์ป่า มีเสวกผู้ดำตอยวิ่งนำหน้า มีถือไม้ท่อนหนึ่ง หลังจากที่เขาพระราชโอรสอย่างสนุกสนานมาได้พักหนึ่งก็แลเห็นหมูป่าตัวหนึ่งวิ่งออกมาจากพุ่มไม้ตัดไปข้างหน้า ก็ทรงควมมาติดตามไปจนกระทั่งถึงป่าสูงอันรกชัฏและชุ่มชื้นรมเย็น หมูป่าตัวนั้นก็หายไป พระราชารุสสิกเห็นอยู่ยอนและเมื่อยลา หลงทางกับข้าราชการบริวารไปแต่พระองค์เดียว มีเสวกผู้วิ่งนำหน้ามาพาพระที่นั่งเท้านั้นที่อยู่เป็นเพื่อน ต่างคนต่างก็หิวโหยเต็มทีและกระหายน้ำจนคอแห้งผาก พระราชาแลดูเสวกผู้ดำตอยซึ่งอดสาหิวมาอย่างเต็มที่ทั้ง ๆ ที่มาพระที่นั่งวิ่งเร็วราวกับลมพัด พระราชาตรัสถามด้วยความเมตตาว่า "เจ้าจำทางที่เรามาได้ไหม"

เสวกได้ฟังก็คุกเข่าลงกับพื้นประสานมืออัญชลีด้วยความนอบน้อมตอบว่า

"ข้าพระบาทจำทางได้ดี แต่พระองค์ทรงเหน็ดเหนื่อยเต็มที น่าจะพักอยู่ที่นี้ก่อน เพราะตอนนี้ดวงอาทิตย์ยังแผดแสงแรงกลานัก ออย่าเพิ่งเสด็จไปเลย"

พระราชินีได้ยินดังนั้น ก็ตรัสแก่ชายหนุ่มอย่างอ่อนโยนว่า

"เอาเถิด เราจะพักอยู่ที่นี้ก่อน แต่ข้ากระหายน้ำเต็มที ถ้าเจ้ารู้ว่ามึ้น้ำอยู่ที่ไหนก็หามาให้ข้ากินเถอะ"

"ข้าพระบาทจะไปเดี๋ยวนี" เสวกทูลรับอาสาทันที จัดแจงปีนขึ้นไปบนต้นไม้สูงต้นหนึ่ง มองไปเบื้องหนาก็แลเห็นแม่น้ำสายหนึ่งอยู่ไม่ไกลก็ปีนกลับลงมากราบทูลให้พระราชินีทราบ และนำทางไปจนถึงแม่น้ำนั้น เมื่อไปถึงก็เอาอานมาลง ปล่อยให้ม้ากินน้ำและนอนเกลือกกลิ้งไปมา จากนั้นก็หาหญ้าอ่อนมาให้มันกินอย่างอิมหนา ทำให้มันสดชื่นขึ้นมาก ส่วนพระราชินีเสด็จลงอาบน้ำในแม่น้ำนั้น เสวกก็ควักผลอามลกะ(มะขามป้อม) จากกระเป๋าสองสามผลถวายให้ทอดพระเนตร เมื่อพระราชินีเห็นผลอามลกะก็ประหลาดพระทัย ถามว่าเขาเอามาจากไหน เสวกก็คุกเขาลงแบมือที่มีผลอามลกะวางอยู่สองสามผล กราบทูลว่า

"พระเจ้าข้า เมื่อสิบปีมาแล้ว ข้าพระบาทยังชีพติดต่อกันมานานด้วยผลอามลกะเช่นนี้ ข้าพระบาทได้ปรนนิบัติพระราชินีด้วยความภักดี แต่พระองค์ก็ได้พระราชทานอะไรให้เลย ข้าพระบาทต้องดำรงชีพแบบฤๅษี กินแต่ผลอามลกะเพื่อยังชีพไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น"

พระราชินีได้ฟังก็ตรัสว่า "อย่างนี้เล่า เจ้าจึงสุขกับชื่อของเจ้าว่า สัตตวศีล" ทรงตั้งต้นพระทัยด้วยความสงสาร รำพึงในพระทัยว่า "ช่างน่าอายนักที่พระราชินีไม่ได้สูดดมกลิ่นสุขของบ่าวไพร่เช่นนั้น ไม่รู้ว่าใครเดือดร้อนแค่ไหน จะช่วยได้อย่างไร ช่างน่าอายนักที่พวกขุนนางวางหน้าทั้งหลายก็เอาแต่เสพสุขเฉพาะตน แม้จะรู้ว่าคนทุกข์ยากสำคัญเป็นใครก็เฉยเฉย หาได้กราบทูลพระเจ้าแผ่นดินให้ทราบไม่" พระราชินีคิดดังนั้นแล้วก็เห็นใจเสวกผู้ต่ำต้อยยิ่งนัก อยากรู้วิธีดี ด้วยความหิวโหย พระองค์ก็จำต้องหยิบเอาผลอามลกะไปเสวยสองผล หลังจากเสวยเสร็จและดื่มน้ำแล้ว ก็นอนพักผ่อนเอาแรงชั่วระยะหนึ่งพร้อมด้วยเสวกผู้นั้น

ครั้นตื่นขึ้น เสวกก็เอาม้าทรงมาถวาย พระราชินีจึงขึ้นม้าเดินทางต่อไป มีเสวกวิ่งนำหน้าเพื่อนำทางเสด็จ แม้พระราชินีจะเมตตาโปรดให้เขาขึ้นขี่มาตัวเดียวกับพระองค์ แต่เขาก็เจียมตนไม่ยอมตามพระประสงค ในที่สุดพระราชินีเสด็จกลับคืนพระนคร และพุกองทหารของพระองค์มารับอยู่แล้ว พระราชินีโปรดให้ประกาศเกียรติคุณของเสวกผู้ภักดีเป็นเลิศ และประทานทรัพย์ศฤงคารเป็นอันมากแก่เขา พร้อมด้วยที่ดินหมู่บ้านอันเป็นสุขเลี้ยงชีวิตอย่างอุดมสมบูรณ์ เป็นการตอบแทนบุญคุณที่เขามีต่อพระองค์เป็นอันมาก สัตตวศีลจึงกลายเป็นคนร่ำรวยมั่งคั่งตั้งแต่นั้น และยังคงปรนนิบัติพระราชินีเหมือนเดิม

วันหนึ่งพระราชินีจหนักทรงมอบงานสำคัญให้แก่สัตตวศีลโดยสั่งให้เดินทางไปยังเกาะลังกา เพื่อเจรจาสูขอพระราชธิดาของกษัตริย์พระองค์นั้น เสวกหนุ่มออกเดินทางโดยเรือเดินทะเล สัตตวศีลกระทำบวงสรวงแก่เทพผู้คุ้มครองตน แล้วออกเดินเรือไปกับพราหมณ์คณะหนึ่งซึ่งพระราชินีทรงแต่งตั้งให้ร่วมทางไปด้วย เมื่อเรือแล่นไปได้ครึ่งทางก็มีพายุพัดขึ้นจากทะเลเป็นที่อัศจรรย์แก่ทุกคนในเรือลำนั้น ธงนี้สูงเด่นจนยอดแตะกลมเมฆ ประดับด้วยทองคำและเครื่องหมายเหมือนธงทั้งหลายที่ปลิวสะบัดอยู่ในยามลม ในขณะนั้นเองกำแพงเมฆก็ตั้งขึ้นในท้องฟ้า เกิดสายฝนถึงตกลงมาอย่างหนัก และพายุพัดกระหน่ำรุนแรง

จนทำให้เรือถูกบังคับให้แล่นเข้าสู่ช่องน้ำด้วยอำนาจของลมและฝน และถูกผูกติดกัน มีลักษณะการตั้งความสูงข้างบังคับให้ผูกชาติติดกับเสาตะลุงจะนั้น และทั้งธงทั้งเรือก็ค่อย ๆ จมลงในมหาสมุทรอันบาดาล

บรรดาพราหมณ์ที่อยู่ในเรือต่างก็ตื่นตระหนกตกใจกลัวตาย และตะโกนร้องเรียกให้พระเจ้าจันทรสิงห์ช่วย เมื่อสัตตวศิวได้ยินเสียงพราหมณ์ร้องก็คิดถึงพระราชอาณัติเป็นนาย ด้วยความภักดี จึงถือดาบมือหนึ่ง พันอาวุธหนักกับตนอย่างทะมัดทะแมง กระโจนลงไปในเกลียวคลื่นเพื่อติดตามมหาสาเหตุแห่งภัยพิบัติ โดยดำน้ำลงไปตรงที่ตรงจุดขึ้นมา และในทันทีที่เขาจมลงไป เรือลำนั้นก็ถูกกระแสน้ำและลมพัดพาไปไกล ทำให้เรือควงควางไปมาครู่หนึ่งแล้ว ก็พาเอาทุกคนจมหายไปในทะเลลึก สปากของอสูรทะเลที่กำลังกระเหียนกระหือรือคอยที่อยู่

ส่วนสัตตวศิวเมื่อจมลงไปในห้องทะเล รู้สึกตัวว่าตกลงมาในนครแห่งหนึ่งอันงดงามโอฬาร ไม่แลเห็นทะเลอยู่ที่ใดเลย เมื่อแลดูรอบ ๆ ก็พบกับภาพอันวิจิตรสุดบรรยาย คือปราสาทราชวังที่หลังคาเป็นทองกระทาบแสงอาทิตย์เป็นประกายวูบวาบ ตั้งอยู่บนเสาอันเรียงรายเป็นแถวทำด้วยเพชรมณีระยิบระยับไปทั่ว มีอุทยานแห่งหมู่ไม้อุดมดอกไม้บานสะพรั่งไกลกับทะเลสาบซึ่งมีน้ำใสกระจ่างราวกับแผ่นแก้ว ที่ทะเลสาบมีบันไดแก้วมณีสีต่าง ๆ ทอดลงสู่ผืนน้ำและในทะเลสาบนั้นเองมีเทวาลัยของพระพุทธรูปที่ตั้งโดดเด่นเป็นสง่าราวกับภูผาพระสุเมรุ มีกำแพงหินสีงามและธงทิวยเพชรพลอยเรียงรายอยู่โดยรอบ สัตตวศิวเขาไปสู่อุทยานของพระเทวี กระทำการบูชาด้วยใจศรัทธา กล่าวสโลกเทวีมาหาตมยันถวายบทหนึ่ง และนั่งพักด้วยความรู้สึกงงงวยราวกับตกอยู่ในความฝัน

ในระหว่างนั้น มีเทพอัปสรตนหนึ่งเปิดทวารเทวาลัยเข้ามา แลร์ศมีสว่างโชติช่วงตรงหน้าเทวรูปพระเทวี นางมีเนตรยาวเรียวยาวกับกลีบบัวอินทิวร(บัวสายสีน้ำเงินชนิดหนึ่ง) มีพักตร์เอิบอิ่มเช่นสมบุรณจันทร์ มียิ้มอันงามละมุนดังดอกไม้ มีสิริระอันแบบบุงละไมราวกับแห่งเทียนที่หล่อหลอมขึ้นมาจากใยรากพลับพลึง จะเปรียบความงามของนางโดยส่วนรวมก็คล้ายกับสระโบกขรณีที่เคลื่อนไหวไฉไลนั่นเอง นางเดินผ่านฝูงนางบริวารเข้าไปสู่พระวิมาน(สวนลึกที่สุดในเทวาลัย เป็นที่สถิตของเทวรูป) ที่สถิตของเทวรูปและที่ที่สถิตของหัวใจสัตตวศิวในขณะเดียวกัน เมื่อนางกระทำการบูชาพระเทวีแล้วก็ออกมาจากพระวิมาน แต่หาได้ออกจากหัวใจของชายหนุ่มไม่ นางเขาไปสู่วังภายนอกวิหาร สัตตวศิวก็ติดตามนางไป พอออกมาพบเทวาลัยชายหนุ่มก็แลเห็นนครอีกแห่งหนึ่งปรากฏตรงหน้า งามโอ้อวดคล้ายกับอุทยานอันเป็นที่รวมแห่งความบันเทิงทั้งหลาย เมื่อเขาไปสู่อุทยานสัตตวศิวก็แลเห็นนางนั่งอยู่บนแท่นซึ่งประดับประดาด้วยเพชรพลอย เขาจึงตามเขาไปและนั่งลงเคียงข้างนาง นัยน์ตาจับจ้องแต่ใบหน้าของนางด้วยความเสนหาเป็นล้นพ้น ราวกับบุรุษที่ปรากฏในภาพวาดมีลักษณะแน่นอนจะนั้น เพียงแต่มีแขนงอันสั้นเพิ่มและโลมาอันชูชันเพราะความปรารถนานางอย่างแรงกล้า เมื่อนางแลเห็นว่าเขามองนางด้วยความหลงใหลก็ยิ้มและพยักหน้าให้บริวารของนางถอยออกไป นางผู้บริวารทั้งหลายจึงกล่าวแก่ชายหนุ่มว่า

"ท่านมาสู่นี้ในฐานะอาคันตุกะของเรา ฉะนั้นจงมีใจรื่นเริงต่อทุกสิ่งที่น่าหึงของพวกข้าจะเสนอแก่ท่านเถิด จงลุกขึ้นไปอาบน้ำให้สะอาดแล้วมารับวิภคอาหาร"

เมื่อชายหนุ่มได้ฟังดังนั้นก็รู้สึกชื่นมื่นขึ้น ค่อยลุกขึ้นอย่างมีเรี่ยวแรง เดินไปยังสระน้ำที่นางเหล่านั้นชี้ให้ และในขณะที่เขาดำลงไปใต้น้ำนั้น ก็ไหลขึ้นแลดูโดยรอบด้วยความอัศจรรย์ใจอย่างยิ่ง เพราะปรากฏว่าเขาไหลขึ้นมากลางสระในสวนขวัญของพระราชจันทรสิงห์แห่งนครตามลปิต และทันทีที่แลเห็นเขาก็ต้องอุทานออกมาว่า

"อะโห นี่มันเรื่องอะไรกัน เดียวนี้เราอยู่ในอุทยานหลวง แต่เมื่อตะกี้เราอยู่ในนครอันงามโอฬารนี้ ความรื่นรมย์ที่มีอยู่ที่นั่นหายไป กลายเป็นความโศกเศร้าแสนสยที่นี้เพราะต้องแยกจากนางมา แต่ก็มีโชคความฝัน เพราะเราเห็นทุกอย่างในสภาพของคนที่ดีแล้วแท้ ๆ บัดนี้ความจริงก็แจ่มแจ้งแล้วว่า เราถูกนางในบาดาลแห่งนี้หลอกเหมือนอายุโง่ตนหนึ่งนั่นเอง"

คิดตั้งนี้แล้ว สัตตวศีลก็ออกเดินท่องเที่ยวไปในสวนอย่างไร้จุดหมาย มีลักษณะเหมือนคนบ้า มีความเสียใจอย่างลึกซึ้งที่ต้องพรากจากนางมาโดยไม่มีทางจะได้พบกันอีก เดินพลางรำไห้ด้วยใจร้อนตดิหวัง

บรรดาผู้รักษาอุทยานแลเห็นชายหนุ่มเดินกระเซอะกระเซิงอยู่ในสวนมีร่างกายอันเรียวราดด้วยเกสรดอกไม้สีเหลือง เต็มไปทั่วเซนนั้น ก็รีบพากันไปกราบทูลพระราชอาให้ทรงทราบ พระราชาจึงนทสิ่งที่ได้ฟังก็งุนงงในพระทัยยิ่งนัก เสด็จมาด้วยพระองค์เอง แลเห็นเสวกของพระองค์ตกอยู่ในสภาพที่นาสงสารเซนนั้นก็ทรงปลอบด้วยความปรานี ตรัสแก่เขาว่า

"เพื่อนรักของข้า นี่มันเรื่องอะไรกันเล่า ช่วยเล่าให้ข้าฟังทีสิ ข้าใช้ให้เจ้าเดินทางไปทำธุระในที่หนึ่ง แต่เจ้ากลับไปอีกที่หนึ่ง ลูกศรของเจ้าพลาดที่หมายเสียแล้วหรือ"

เมื่อสัตตวศีลได้ฟังรับสั่งเช่นนั้น ก็กราบทูลเรื่องราวที่เป็นมาทั้งหมดให้พระราชอาฟัง พระราชาได้ฟังก็งุนงงพระทัยยิ่งนัก รำพึงแก่ตนเองว่า

"ช่างประหลาดอะไรอย่างนี้ ชายคนนี้เป็นวีรบุรุษอย่างไม่ต้องสงสัย เขาถูกความรักหลอกเล่นจนหัวบ่น แต่จะเข้าไปขากลับยินดีด้วยข้าเพราะเขาได้โอกาสที่จะปลดเปลื้องหนี้แห่งบุญคุณที่เขาผิดอาเสียที"

ดังนั้นพระราชอาจึงกล่าวแก่เขาว่า "เจ้าจงหยุดเศร้าโศกเสียที่เกิดขึ้น ข้าจะพาเจ้ากลับไปทางเดิมเพื่อไปสู่นางอสุรีที่เจ้ารักด้วยตัวของตัวเอง" เมื่อปลอบโยนตั้งนี้แล้วก็รับสั่งให้เขาไปอาบน้ำและกินอาหาร เป็นการพักผ่อนเอาแรงไว้

วันรุ่งขึ้น พระราชาทรงมอบราชอาณาจักรแก่เหล่าเสนาบดีให้ช่วยดูแล แล้วเสด็จลงเรือแล่นไปไปในทะเลพร้อมด้วยสัตตวศีลซึ่งเป็นผู้นำทาง ทันทูที่เรือมาถึงครึ่งทาง สัตตวศีลก็แลเห็นคันทรงมหัศจรรย์ผุดขึ้นจากน้ำทะเลพร้อมด้วยผืนธงอันสง่างามเหมือนที่เคยเห็นเมื่อครั้งก่อน จึงกราบทูลพระราชอาว่า

"นั่นไงละพระเจ้าข้า เสาธวัชอันยิ่งใหญ่ เครื่องหมายแห่งสมบัติอันหาความีได้ผุดโผล่เด่นอยู่ในทะเลอย่างสง่างาม ข้าพระบาทจะกระโดดลงตรงนั้น ต่อจากนั้นพระองค์โปรดกระโดดตามข้าพระบาท ดำดิ่งลงไปตามเสาธงนี้แหละ"

ขณะที่สัตตวศีลกราบทูลอยู่นี้เรือก็แล่นเข้าไปใกล้เสาธงทอง เป็นเวลาเดียวกับที่เสาธงกำลังเริ่มจะจมลง สัตตวศีลรีบกระโดดลงไปเป็นคนแรก พระราชาเป็นคนที่สองที่กระโดดตามลงไป ในไม่ช้าก็ปรากฏว่าทั้งสองคนลงมาถึงนครอันโอฬารพร้อมกัน พระราชาทรงตั้งพระทัยเป็นลนพนตภาพที่ปรากฏเฉพาะหน้า

หลังจากเสด็จเข้าไปบูชาเทวรูปพระแม่เจ้าปารวตีแล้ว ก็เสด็จกลับมานั่งข้างสัตตวศีล

ระหว่างนั้นเองในท่ามกลางแสงทองระยิบระยับ นางโฉมงามก็ปรากฏร่างแวดล้อมด้วยบริวารจำนวนมาก สัตตวศีลแลเห็นก็รีบกราบทูลลูล่าลือลักว่า นั่นแหละคือนางยอดดวงใจของตน พระราชาทอดพระเนตรแล้วรู้สึกว้าวถึงนางจะงามเพียงไร แต่หาได้ผูกมัดพระองค์ให้คลั่งใคล้ได้ไม่ ดวงหทัยของพระองค์มีแต่ความว่างเปล่า หาได้มีเยื่อใยจดต่อนางแม่แต่นอย นางโฉมงามแลเห็นพระราชาผู้สง่างาม ประกอบด้วยลักษณะมหาบุรุษอันเด่นชัดเช่นนั้นก็ประหลาดใจว่าพึงแก่ตนเองว่า

"ใครหนอช่างงามสง่าถึงเพียงนี้"

แล้วนางก็กลับไปในเทวาลัย กุระทำนมีสการเทวรูปพระเทวี และอธิษฐาน ฝ่ายพระราชามีความรู้สึกดูหมิ่นต่อนาง ไม่ต้องการจะเห็นนางอีก จึงพาสัตตวศีลเดินเข้าไปพักผ่อนในสวน ในเวลาไม่นานนักนางแทดย (จากศัพท์ไทยตย หมายถึงอสุรพวกหนึ่ง ซึ่งเป็นบุตรของพระกัศปเทพบิดรกับชายาองค์หนึ่งคือนางทีติ) โฉมงามก็ลอบออกมาจากพระวิมาน หลังจากที่ได้อธิษฐานขอสามีที่ดีต่อพระเทวีแล้ว นางเรียกบริวารคนหนึ่งเข้ามาและกล่าวว่า "เพื่อนเอ๋ย ไปหาดูสิว่า ชายผู้งามสง่าเป็นมหาบุรุษที่ข้าเห็นเมื่อตะกี้นี้เป็นใคร แล้วเชิญให้เขาเข้ามาเพื่อเราจะได้ออกรับเขาให้สมเกียรติ เราจะได้ออกรับเขาให้ดีเพราะเขาเป็นวีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ สมควรจะได้รับการต้อนรับเป็นพิเศษ"

เมื่อนางบริวารได้รับคำสั่งเช่นนั้นก็รีบติดตามจนพบพระราชายู่ในสวนกำลังก้มลงกระทำอัญชลีอย่างนอบน้อม และนำสารของผู้เป็นนายมากราบทูลให้ทรงทราบ พระราชาผู้วิริยะกลับตรัสอย่างไม่แยแสด้วยเสียงอันเหยียดหยามว่า "สวนนี้ก็ให้ความรื่นรมย์แก่ข้าเพียงพอแล้ว ข้าจะปรารถนาความบันเทิงอะไรนอกเหนือไปจากนี้เล่า"

เมื่อนางบริวารนำความกลับมาแจ้งแก่นางอสุรผู้เป็นนาย นางก็คิดในใจว่าพระราชองค์นี้ไม่ใช่ดีต่อเรา เพราะถือว่าพระองค์มีเกียรติยศสูงส่งยิ่งกว่าเรา ถ้ากระไรเราควรถวายเป็นอัญชลีอย่างวิเศษสุดแก่พระองค์ดีกว่า ดังนั้นนางแทดยจึงออกมาหาพระราชาดวยตนเองที่อุทยาน และคิดว่าพระราชองค์นี้ถูกส่งมาให้เป็นสามีของนางด้วยผลบุญที่นางได้บูชาพระพุทธรูปเทวีนั่นเอง ขณะเมื่อนางยตรกายเขามาเห็น บรรดารุกขชาติต่างก็ให้เกียรติแก่นางโดยคอมกิ้งลงต่ำ หมุมวลปักชินชาติก็ร้องเพลงอย่างไพเราะ และลดอวลก็กวัดไกวไปมาตามสายลมอ่อนร่าเริง ปรายไปรยเกสรกุสุมรสลงสู่รางของนางมิขาดสาย เมื่อนางดำเนินเข้ามาใกล้วิรัชตรีย ก็ก้มลงถวายเป็นอัญชลีอย่างนอบน้อม เชิญชวนให้พระองค์ทรงรับไมตรีของนาง

พระราชาได้ฟังก็ทรงขึ้นไปสู่สัตตวศีล และตรัสแก่นางว่า

"ข้าเดินทางมาที่นี่ก็เพื่อถวายเป็นอัญชลีแด่องค์พระพุทธรูปตามที่ช่วยคุณนี้เชิญชวน ข้าก็ได้บูชาพระเทวีแล้วด้วยธวัชอันงาม หลังจากนั้นแล้วก็หมดภาระของข้า เรายังมีอะไรจะมาเสนอข้าอีก"

เมื่อนางได้ฟังดังนั้นก็กล่าวว่า "ถ้ากระนั้นก็ทรงมาเถิด ข้าจะพาพระองค์ไปยังนครแห่งที่สองของข้า ซึ่งนับได้ว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่สุดในสามโลกนี้"

เมื่อได้ฟังนางกล่าวจบ พระราชาก็สรวลเสียงก็ก้อง ตรัสว่า

"โอ๊ะโอ เรื่องนั้นนะหรือ ชายคนนี้ได้เล่าให้ข้าฟังหมดแล้ว
ถึงเรื่องวังอันมหัศจรรย์พร้อมด้วยทะเลสาบที่นางลงไปอาบของเจ้านั้นแหละ"

นางโคมงามได้ฟังก็กล่าวว่า "อารยบุตร ขออย่าตรัสอย่างนั้น ข้ามิได้มีเจตนาจะหลอกหลวงพระองค์เลย
ใครเล่าจะกล่าพลกมลที่นานับถืออย่างพระองค์ได้ ข้าเป็นดั่งทาสของท่านทั้งสองอยู่แล้ว จะเกรงอะไรอีก
ขอเชิญเสด็จมากับข้าเถิด"

พระราชินีได้ฟังก็ทรงตกลง พาสัตตวศีลไปด้วยพระองค์ เสด็จตามนางงามเข้าไปสู่วังชั้นในของนาง
เมื่อเปิดประตูเข้าไปสู่วังอันงาม ก็ทอดพระเนตรเห็นสวนขวัญอันงดงามสุดพรรณนา
ดารดาษไปด้วยพฤกษชาติซึ่งมีดอกบานตระการตาทุกหนทุกแห่ง
นครภายในแห่งนี้มีสิ่งไปด้วยแสงทองแสงแก้วระยิบระยับไปหมด
ราวกับยอดอัญมณีพระสุเมรุอันเป็นที่ตั้งแห่งเมืองฟ้า
นางแทดยเชิญชวนให้พระราชินีประทับบนบรรยงก์รัตนานูที่ประดิษฐานไว้อย่างสุดบรรจง
และถวายการต้อนรับด้วยอภิมหึษา (การต้อนรับผู้เป็นแขกด้วยการมอบเมล็ดข้าว หน่วยาทุระ ดอกไม้ และน้ำ
ให้แกแขกผู้มาเยือน) และทูลพระราชาวา

"โอ โนโรดม ข้านี้เป็นธิดาของอสูรกาลเนมิ(นามอสูรหรือรากษสตนหนึ่ง เป็นลูกของอสูรวิโรจนะ
ผู้เป็นหลานของพญายักษ์ หิรันยกคิปี ถูกพระนารายณ์ฆาตด้วยจักรสุทรรคน)
ผู้ทรงกิดดิคุณอันประเสริฐแห่งเหล่าอสูรทั้งหลาย แต่พอของข้าละโลกไปสู่สวรรค์แล้ว
โดยอาญาของพระวิษณุ(หรือพระนารายณ์ เป็นเทพสูงสุดองค์หนึ่งในจำนวนสามองค์
ซึ่งประกอบด้วยเทพอีกสององค์คือ พระศิวะ(อิศวร) และพระพรหม) ผู้เป็นพระจักรี(ผู้ทรงจักร (ชื่อสุทรรคน)เป็นอาวุธ
หมายถึงพระวิษณุ หรือพระนารายณ์) และนครแฝดที่ทรงแลเห็นนี้ ข้าได้รับมรดกมาจากบิดาของข้า
เป็นนครอันเลิศที่รังสรรค์ด้วยฝีมือของพระวิศวกรรมัน(หรือวิศวกรรมา)(เทพผู้เป็นนายช่างใหญ่แห่งสวรรค์)
ผู้ใดอยู่ในปุระนี้จะปรารถนาอะไรก็ได้ตั้งใจ เป็นที่ซึ่งความชราและความตายมีอจมาเยี่ยมกรายเลย
มาบัดนี้ข้ามีความนับถือพระองค์ดุจดังพ่อของข้า ตัวข้าและพระนครทั้งสองนี้เป็นของใต้ฝ่าพระบาทแล้ว"

กล่าวแล้วนางก็คุกเข่าลงกราบแทบบัวบาทของพระราชินีแสดงการถวายตัว พระราชินีจึงตรัสแก่นางว่า
"ถ้าเป็นดั่งที่เจ้าพูด ข้าก็ขอมอบเจ้าไว้แก่เพื่อนข้าคือ สัตตวศีลผู้นี้ ผู้ซึ่งซาร์กเหมือนญาติสนิท"

เมื่อพระราชินีผู้ทรงสิริตั้งพระทศคาเทวีในร่างมนุษย์ตรัสถ้อยคำนี้ นางก็เข้าใจและยอมรับฟังโดยดี
ด้วยประการฉะนี้ สัตตวศีลก็ได้บรรลุจุดสุดยอดแห่งความปรารถนาคือ ได้นางผู้เป็นยอดดวงใจ
และได้เป็นราชันครองนครทั้งสองด้วยในขณะเดียวกัน พระราชินีจึงตรัสแก่นางว่า

"แน่ เจ้าเพื่อนยาก
บัดนี้ข้าก็ได้ให้สิ่งที่เจ้าปรารถนาแล้วเป็นเครื่องตอบแทนผลอามละที่เจ้าเคยให้ข้ากินผลหนึ่งในสมัยก่อน
แต่ข้าก็ยังเป็นหนี้เจ้าอยู่ ข้ายังไม่ได้ไถรางวัลแก่เจ้าเป็นอย่างที่สอง"

เมื่อพระราชินีตรัสให้กล่าวแก่สัตตวศีลผู้ยืนก้มศีรษะอยู่ดังนั้นแล้ว ก็ให้สมาตรัสแก่นางแทดยาสูรีว่า

"ที่นี่เจ้าจงแสดงหนทางที่จะนำข้ากลับพระนครเถิด"

นางอสุรีได้ฟังดังนั้นก็ถวายกระบี่เล่มหนึ่งแก่พระราชอาพร้อมทั้งแนะนำว่า "กระบี่วิเศษนี้ชื่อปราบสกลทิศ ไม่มีใครเอาชนะได้ พระองค์จงเอาติดตัวไปพร้อมด้วยผลไม้ซึ่งมีคุณอันเลิศ ซึ่งเมื่อพระองค์ได้เสวยแล้วจะสามารถเอาชนะความแก่และความตายได้"

พระราชอาทรงทราบวิธีที่นางกล่าวเป็นนัยดังนั้นแล้ว ก็กระโจนลงสู่บึงใหญ่ตามที่นางชี้ให้ และสิ่งที่เกิดตามมาก็คือ พระองค์ได้ผุดขึ้นในนครของพระองค์เองราวปาฏิหาริย์ สวรรค์ตวศีลมิได้ติดตามไป เพราะได้เป็นราชาครองสองพระนคร ณ บาดาล พรอมด้วยนางอสุรีโฉมงาม มีความสุขอยู่ในแดนทิพย์แห่งนี้ชั่วกาลนาน

"ข้าแต่เทพบุตร" เวตาลกล่าวหลังจากนิทานจบลงแล้วว่า "ข้ายังสงสัยอยู่ว่าใครกันแน่ระหว่างบุรุษทั้งสองนั้นที่กล้าหาญที่สุดในการโจนลงทะเล"

เมื่อเวตาลตั้งปณจดังนี้ พระราชาตรัสกรรมเสนผู้ทรงเกรงคำสาปของเวตาลก็กล่าวว่า

"ถ้าจะให้ข้าตอบ ข้าก็ต้องบอกว่า สวรรค์ตวศีลนั้นแลคือคนที่กล้าหาญที่สุด เพราะเขากระโจนลงสู่สมุทร ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น เขาไม่รู้ถึงเหตุการณ์ และมีได้มีความหวังใด ๆ เลย ส่วนพระราชานันทรงทราบที่อยู่แล้วอะไรจะเกิดขึ้น เมื่อดำลงไปใต้น้ำเพื่อหาอะไรที่นั่น และพระองค์ก็มีได้ตกหลุมรักนางแพทยาสุรี เพราะพระองค์หาได้มีความปรารถนานางแต่ประการใดไม่"

ฝ่ายเวตาลเมื่อได้ยินพระราชารัสดังนั้นเป็นการละเมียดกตึกา ก็หายแวไปจากอภิงสาของพระราชากลับไปสู่ตโนศกตามเดิม พระราชาก็เสด็จกลับไปยังที่นั้นอีกครึ่งหนึ่งเพื่อจะเอาตัวมันมาให้ได้ ทั้งนี้เพราะบุรุษผู้มีความรับผิดชอบตองานที่ตนทำ ยอมไม่ละทิ้งไปก่อนที่งานของตนจะสำเร็จลงตามสัญญา